



Suomen tiedekustantajien liitto

Avoimen tieteen ja tutkimuksen suositus kansalaistieteestä

<https://avointiede.fi/fi/ajankohtaista/toimintakulttuurin-suositukset-kommentoitavana>

Lausunto jätetty eräpäivänä 7.2.2022 kello 19.40

Johdanto (s. 2–4)

Kolme tärkeintä kansalaistieteeseen liitettyä asiaa

Suomen tiedekustantajien liitto huomauttaa, että 152 vastausta laajalle kohderyhmälle osoitettuun kyselyyn vaikuttaa mitättömän vähäiseltä, ja luku on irrotettu asiayhteydestään. Mitä ja ketä luku edustaa? Kuinka vahvan pohjan tulokset antavat suositukselle painottaa kansalaistiedettä? Jos tutkijoita koskevia suosituksia perustellaan kyselyllä, sen ammattimaisempi esittäminen olisi eduksi dokumentin uskottavuudelle.

Kansalaistieteen yhteiskunnallinen viitekehys

Suomen tiedekustantajien liitto toistaa näkemyksensä, että kansalaistieteeseen suuntautuminen lisää tekijänoikeuden merkitystä ja merkityksen ymmärtämisen (ja selittämisen) tarvetta. Siksi suositusten jalkauttamisessa olisi suotavaa kiinnittää huomiota tutkija-kirjoittajille tarjottavan koulutuksen vaivattomaan saatavuuteen ja neutraaliin, ammattimaiseen laatuun.

Tutkijan vapaus & Tarkoitus

Suomen tiedekustantajien liitto huomauttaa, että tutkijan vapaus valita on ristiriidassa sen kanssa, että hallinnollisella ohjauksella nostetaan nyt kansalaistiedettä tasaveroiseksi tutkimusmenetelmäksi muiden rinnalle ja kytketään se korkeakoulujen opetukseen. Suositus on paikoitellen muotoiltu huolimattomasti niin, että vapauden sijasta tarjoillaan suuntaa, joka on jo asetettu ylhäältä annetuksi tavoitteeksi ja jota kohden tutkijan on syytä mennä. Asiasta olisi puhuttava läpinäkyvästi tai muotoilua olisi tarkistettava.

Menetelmien laadun painoarvo jää vähäiseksi, mikäli julkaisutoiminnan laatua ei vaalita vastaavasti ”suomalaisessa tiedeyhteisössä”. Suomen tiedekustantajien liitto on pahoillaan siitä, että tässäkin dokumentissa termi koskee toimijakenttää vain yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten osalta.

Kommentoi yleisesti Kansalaistieteen suositusta

Suomen tiedekustantajien liitossa huomioita herättää se, että suosituksen laatijoiden joukosta puuttuvat kansalaisjärjestöt ja tiedeviestintään erikoistuneet asiantuntijat yliopistomaailman ulkopuolelta. Tämä kyseenalaistaa osallistamistavoitteiden uskottavuutta.

Dokumentin kieliasu kaipaisi huolellista oikolukua. Informatiivinen täsmällisyys olisi eduksi käännöksille. Tekstistä puuttuu paloja. Kieliopissa, oikeinkirjoituksessa ja tyyliä olisi korjattavaa. ”Tavallisten ihmisten” sijasta olisi selvempää ja kenties neutraalimpaa puhua johdonmukaisesti vain ”kansalaisista”.